

Ідейно-художній аналіз поезії В. Симоненка «Ти знаєш, що ти — людина?»

Історія написання поезії.

Ставлення до людини як до гвинтика, яке принижувало людину, її гідність, убивало її творчий дух — це і змусило написати В. Симоненка вірш «Ти знаєш, що ти — людина?» Ця поезія належить його збірці «Земне тяжіння».

Завдання кожної особистості, кожної людини — дати відповідь на питання, яке містить назва програмового вірша В. Симоненка.

Тема: роздуми письменника про швидкоплинність життя, протягом якого кожний повинен встигнути покохати, зробити добрі справи.

Ідея: заклик раціонально використовувати час, відведений на життя, поспішати жити.

Основна думка: людина — велике створення на землі, вмій з гордістю носити це ім'я, кожна людина неповторна.

Композиція.

Поезія починається з риторичних запитань, після чого В. Симоненко вмотивовано пояснює про смисл і призначення людини на землі, швидкоплинність її життя. Автор твору наголошує на тому, що людина повинна поспішати жити, робити добрі справи, залишаючи по собі слід.

Вірш складається з чотирьох куплетів, кожний з яких містить по п'ять рядків.

Проблематика твору: людина і суспільство (призначення людини на землі); індивідуальність кожної людини; швидкоплинність часу і життя.

Художні особливості поезії.

Повтори:

Усмішка твоя — єдина,

Мука твоя — єдина,

Очі твої — одні.

Риторичні запитання:

«Ти знаєш, що ти — людина?»

«Ти знаєш про це чи ні?»

Риторичний оклик: «Гляди ж не проспи!»

Епітети: «люди добрі, ласкаві, злі», «усмішка, мука єдина».

Ідейний зміст поезії.

Вірш «Ти знаєш, що ти — людина?» по-симоненківськи простий, доступний для учнів. Та за філософською наснаженістю, могутньою гуманістичною напругою він належить до найвищих досягнень не тільки поезії Василя Симоненка, а й усієї нашої літератури. Таке, на перший погляд, звичне питання — «Ти знаєш, що ти — людина?» — має глибокий філософський підтекст. Ти знаєш, що ти — людина? Отже, ти повинен знати, що ти — не бездушний гвинтик. Що ти повинен мати право на свободу, на визначення своєї людської гідності, на можливість жити так, як ти хочеш, і, нарешті, право на щастя. А чи є в тебе все це? Ти — цілий світ. Людина замислюється — а чи так я живу? Чи гідний я високого імені людини? Що треба зробити, аби залишити по собі добру пам'ять. А сьогодні все — озера, гаї, степи — для тебе. Отож проживи життя гідно, достойно людини, передай нащадкам те, що дістав ти в спадок від пращурів. Ось на такі роздуми наводить вірш, у якому на перший погляд нічого складного... І саме його простота й доступність і зумовлюють силу ідейно-художнього впливу твору на читача, змушують його переглянути своє ставлення до життя, до свого місця в ньому.